

Bepaling van een nieuwen termijn voor de voltooiing van het Noordzeekanaal enz.

[42. 1.]

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

[De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 86 der zitting 1878—1879.]

1°. De ondergeteekenden meenen de vraag nopens de betekenis van art. 34 der concessie ter zijde te kunnen laten.

Naar hun gevoelen toch heeft zich het geval, voorzien bij n°. 4 van dat artikel, nog niet voorgedaan.

Zoo als in de Memorie van Toelichting is gezegd, kan bij de ondervonden vertraging in de uitbaggering der haven te IJmuiden geen sprake zijn van schuld of nalatigheid der Kanaalmaatschappij. Die vertraging is dus, in den geest van art. 36, 1ste lid, der concessie, als overmagt te beschouwen, en waar deze door de wet wordt erkend vervalt de toepasselijkheid van art. 34 sub 4°. Voor den fatalen termijn van 1 October 1878 had de directie der Kanaalmaatschappij verlenging van dien termijn gevraagd, omdat omstandigheden onafhankelijk van haren wil haar verhinderden het werk op te leveren.

In verband met deze beschouwingen wordt in art. 1 het bestaan van overmagt erkend.

2°. Het bericht der dagbladen, dat de commissie van deskundigen hare taak volbragt heeft en zich tegen wijziging der concessie heeft verklaard, met welk gevoelen de afgetreden Regering zich heeft vereenigd, was juist. Ook wat de havenkom betreft moet dus de concessie in haren vollen omvang worden uitgevoerd. Wordt bewezen dat die uitvoering technisch tot de onmogelijkheden behoort, dan zullen natuurlijk de eischen moeten veranderen.

3°. Sedert de indiening van het wetsontwerp is grond vermoeden ontstaan, dat de Maatschappij financieel niet bij magte zal zijn in het onderhoud der werken te blijven voorzien. Aan de aandeelhouders is in hunne algemeene vergadering van 13 Mei 1879 door de directie mededeeling gedaan van het door haar aan de Regering geopperd voorstel, om op billijke voorwaarden al hare werken met al hare baten en lasten aan den Staat over te doen.

De ondergeteekenden hebben het dien ten gevolge noodig geoordeeld om een onderzoek in te stellen, dat nog niet is afgeloopen.

Mogt de noodzakelijkheid blijken, dan zal een nader voorstel aan de Staten-Generaal hiervan het gevolg moeten zijn. Intusschen is het noodig, ook op grond van de in het Voorloopig Verslag gemaakte bedenkingen, dat omtrent het wettig bestaan der Maatschappij geen twijfel kan zijn.

Om te gemoet te komen aan de vrees, dat een definitief uitstel tot 31 December 1880 nadeel voor de belangen van den handel of van de werken zou kunnen doen ontstaan, is de termijn in de wet tot 1 Mei 1880 beperkt, met bevoegdheid aan den Koning om dien termijn uiterlijk tot 31 December 1880 te verlengen. Dit kan noodig worden indien een voorstel voor eene schikking met de Kanaalmaatschappij aan de Staten-Generaal mogt kunnen worden aangeboden en de beslissing daarop, zoo als waarschijnlijk het geval zal zijn, niet vóór 1 Mei 1880 mogt zijn gevolgd.

4°. De ondergeteekenden meenen zich omtrent het in deze paragraaf besprokene voorshands van nadere beschouwingen te mogen onthouden. Er is, zoo als aan het slot dier paragraaf wordt gezegd, wat dit punt betreft geen *periculum in mora*.

5°. Over de vraag of de dading met de gemeente Amsterdam, betreffende het saldo der voormalige weeskamer aldaar, niet te zeer in het voordeel is van de Amsterdamsche

Kanaalmaatschappij kan zeker verschillend worden gedacht. De Regering meent echter, dat de zaak zich moeilijk anders zou hebben kunnen toedragen, dan geschied is, en dat men bij de beoordeeling daarvan niet kan uitgaan van de stelling, dat de Staat een verkregen regt op het saldo der Amsterdamsche weeskamer bezit. Bij overeenkomst van 24 Junij 1868, bekrachtigd bij de wet van 31 Julij 1868 (*Staatsblad* n°. 117), is bepaald geworden, dat de tweede der Amsterdamsche bijdragen voor het Noordzeekanaal (bijdrage in geld), binnen tien dagen na in 's Rijks schatkist te zijn ontvangen, aan de Maatschappij zal worden uitgekeerd.

Meent nu de Staat die bijdrage tot een onderwerp van transactie met Amsterdam te moeten maken, dan staat dit hem voorzeker vrij, maar hij zou het regt der Maatschappij daarvoor niet kunnen verkorten, zonder te dier zake eene afzonderlijke overeenkomst met haar aan te gaan. Had men dit willen beproeven, dan zou de zaak daardoor zeker op den weg van langdurige, ingewikkelde onderhandelingen zijn gebracht.

En welke resultaat ware daarvan te verwachten geweest? De Maatschappij zou zich, in haar belang, waarschijnlijk bij de beweringen der gemeente omtrent het regt van deze op het weeskamerlijk saldo hebben aangesloten en iedere transactie daarvoor als compensatie hebben willen doen gelden. Doch gesteld, zij had zich uit aanmerking, dat de bijdrage, ingeval daaromtrent niet met *Amsterdam* werd getransigeerd, in zeer ongunstigen toestand verkeerd zoude hebben, voor het geval van transactie met die gemeente tot eene meer of min belangrijke vermindering van de aan haar verschuldigde uitkeering laten vinden, zou dan de gemeente daarin aanleiding hebben gevonden, om hare eischen hooger te stellen?

En al ware dit niet geschied, welk ander voordeel zou de Staat daardoor hebben verkregen, dan het behouden eener vordering ten laste van de Maatschappij, die bij het wegvallen van een deel van het daarvoor verbonden pand, voor dat deel toch onverhaalbaar zoude zijn?

Er bestond dus geen reden om te trachten van de Kanaalmaatschappij te dier zake nog eenig voordeel te bedingen.

6°. Omtrent het peil van het Noordzeekanaal is door den hoofdgenieur CONRAD rapport uitgebragt.

Het betreft een dier moeilijke en belangrijke zaken door de ondergeteekenden bij hunne optreding ter afdoening gevonden en waaromtrent zij vermoedelijk voorstellen aan de overweging van de Staten-Generaal zullen hebben te onderwerpen, zoodat zij zich thans van verdere mededeeling daaromtrent moeten verschoonen.

Art. 1. Zoo de Maatschappij zich vóór 1 Mei 1880 door gemis van middelen gedrongen zag het werk te staken of haar beheer niet langer te voeren, zou dat geen groot bezwaar opleveren? Ook nu reeds is de toestand van kanaal en haven vrij voldoende, zoodat voorziening niet terstond noodig is.

Art. 2. Er bestaat geen bedenking om den aan het slot van dit artikel vermelden termijn van 31 December 1880 te stellen op 1 April 1881.

De Regering acht het niet noodig de ten slotte van het verslag bedoelde drukfout in de wet van 24 December 1877 (*Staatsblad* n°. 307) alsnog te doen verbeteren, omdat uit den tekst der wet zoo als die minder juist is afgedrukt, toch voldoende blijkt, dat het aldaar gestelde beding van voortdurende rentebetaling zich ook uitstrekt tot de som, bij letter *a* van art. 2 dier wet bedoeld en de overeenkomst, welke krachtens dat artikel met de directie der Maatschappij aangegaan en door de algemeene vergadering harer aandeelhouders goedgekeurd is, daaromtrent geen twijfel overlaat.

Een gewijzigd ontwerp gaat hiernevens.

*De Minister van Waterstaat,
Handel en Nijverheid,
G. J. G. KLERCK.*

*De Minister van Financien,
VISSERING.*